

Wetenschapsboycot. Waarom alleen met Rusland?

Op verzoek van het onderwijsministerie verbrak ook WUR de onderzoekssamenwerking met Rusland. Als het gaat om 'foute regimes' en schendingen van de mensenrechten, moeten we dan niet ook kritisch zijn op wetenschappelijke banden met landen zoals China? *Resource* vroeg rond.

Tekst redactie *Resource* • Illustratie Shutterstock/Larissa Mulder

Han Zuilhof

Hoogleraar Organische Chemie

'Het opschorten van onderzoekscontacten kan tijdelijk nuttig zijn, maar onderzoeks- en sportuitwisselingen zijn vaak juist de beste manier om op 'neutraal terrein' met elkaar in contact te blijven. Samen onderzoek doen, betekent niet dat je het op andere vlakken ook met elkaar eens bent of hoeft te worden, dat zie ik ook met mijn werk in China of met de Olympische Spelen aldaar. Het wordt pas *tricky* als jouw onderzoek of jouw sport deel wordt van de legitimatie van dubieuze praktijken. Als dat niet het geval is, is het voor landen onderling een van de makkelijkste manieren om toch in gesprek te blijven. Daar zou ik vooral de potentie van blijven inzien: niet praten is altijd slechter.'

Fernando Gabriel Garcia Teruel

Lid van studentenraadspartij Sustainability and Integration

'Volgens mij moet wetenschap gaan over de zoektocht naar de waarheid en om oplossingen vinden voor de problemen waar wij mee te maken hebben als mensheid. Wetenschappelijke samenwerking zou dus boven politieke belangen moeten staan. Als je samenwerkt kun je veel meer voor elkaar krijgen. Daarom zouden we, zolang de doelen en ethische grenzen van de samenwerkende partijen met elkaar in lijn zijn, wetenschappers en instituten niet moeten boycotten vanwege beslissingen van anderen waar zij geen invloed op hebben. Echter, voorafgaand aan de samenwerking zouden alle partijen overeenstemming moeten bereiken over het ethisch kader waarbinnen gewerkt wordt. Maar als we iedereen boycotten vanwege de daden van enkelen, dan worden we net zo totalitair als de rest.'

‘Je moet samenwerking niet beknotten: wetenschap is in principe objectief en waardenvrij’

Chris de Visser

Business unit manager Open Teelten & lid van China Platform WUR

‘Als je Rusland boycot, zijn er nog heel wat landen waar je wetenschappelijk niet mee zou moeten samenwerken. Waar leg je de grens in de mate van schending van mensenrechten en verdragen om tot een boycot over te gaan? Daar heb ik het antwoord niet op. Ook vind ik dat je onderscheid moet maken tussen wat een regering doet en wat goed is voor de bevolking en het meer algemene belang. Voedselproductie is een basisbehoefte van ieder mens, ongeacht het regime. Wetenschappelijke samenwerking op dat gebied vind ik daarom belangrijk: om de landbouw te verbeteren en boeren en bevolking te helpen. Ik snap het goed als we bijvoorbeeld besluiten om de Chinese regering niet te ondersteunen vanwege de mensenrechtenschendingen van de Oeigoeren in Xinjiang. Maar een goed of slecht functionerende landbouw in China kan grote gevolgen hebben voor de wereldvoedselvoorziening en daaraan gekoppelde duurzaamheidsaspecten. Dat belang moeten we meewegen.’

Maarten Jongsmā

Plantenwetenschapper

‘Toevallig had ik net een MTA* met een Russische partner om zaden en constructen van bioluminescente planten te ontvangen. Dat gaat nu niet door; Juridische Zaken houdt het tegen. Een beetje overcorrect, als je het mij vraagt - en niet nodig. Eerder heb ik gewerkt aan voedselprojecten in Noord-Korea waarbij het, ook qua politiek, wél lukte om steeds verschil te blijven zien tussen “het regime” en de bevolking. Dat er nu bepaalde restricties gelden voor wetenschappelijke samenwerking met Rusland, begrijp ik wel. Maar van een totale ban ben ik geen voorstander. Een groot deel van de Russische academici steunt Poetin helemaal niet. En in plaats van de Russische intelligentsia te isoleren zouden we ze juist openingen moeten blijven bieden om het Westerse narratief te horen. Russen krijgen hele andere verhalen te horen dan wij. En we wēten waartoe desinformatie kan leiden. Bij de Irak-oorlog zijn we er zelf ook in getrapt.’ (*material transfer agreement)

Gerbert Roerink

Landbouwkundig onderzoeker en oud-coördinator van projecten in Oekraïne

‘In principe ben ik geen voorstander van een academische boycot. Wetenschap is vaak de eerste en makkelijkste vorm van samenwerking tussen twee landen. Het kan het ijs breken voor verdere relaties, dus dat zou je niet moeten willen beknotten, zeker omdat wetenschap in principe objectief en waardenvrij is. Tegelijkertijd is wel duidelijk dat “foute” regimes vaak geneigd zijn westerse kennis op te halen voor eigen gewin; dat de “samenwerking” feitelijk eenrichtingsverkeer is – met name China heeft er een handje van. De kernvraag is of de wereld gezamenlijk kan optrekken naar vrede en geluk voor iedereen, of dat het toch weer grote machtsblokken worden die tegenover elkaar staan. Ik vrees het laatste, ook gezien de wereldgeschiedenis. En dan moet je toch oppassen met een helemaal open academische samenwerking – niet alleen met Rusland, maar zeker ook met China.’

Hoe denk jij over de boycot? Reageer op

 resource-online.nl